

ENDOKRİNOLOJİ VE HAYVANSAL ÜRETİM

9. Hafta

Prof.Dr. Gürsel DELLAL

9.Hafta:Büyümenin hormonal kontrolü

- GEN→Hormonlar,büyüme faktörleri,reseptörler,enzimler,amino asitler,glikoz ve ATP,yağ asitleri,mineraller->Kas proteinleri→ET
- Diğer canlılarda olduğu gibi çiftlik hayvanlarında da büyüme ve gelişme endokrin sisteme önemli bir şekilde bağlılık göstermektedir(Tablo 9.6)

Kaynak: Lawrence, T.L.J., Fowler, V.R. 2002. Growth of Farm Animals. Cabi Publishing, ISBN: 0851994849, New York, USA. Gillespie, J.R. 1998. Animal Science. Delmar Publishers. ISBN: 082737797, New York, USA.

Tablo 7.2. Çiftlik hayvanlarında büyüme ve gelişmeyi etkileyen önemli hormonlar

Hormon		Önemli Etkisi
Adı	Kaynağı	
Büyüme H.	Hipofiz (Ön lob)	Vücut (özellikle kas ve kemik) hücrelerinin büyümesi
Adrenokortikotropik H. (ACTH)	Hipofiz (Ön lob)	Adrenal korteksi uyararak, adrenal kortikoid steroid H.ların üretimi
Glukokortikoidler	Adrenal (Korteks)	Proteinlerin karbonhidrata dönüşmesi
Mineralokortikoidler	Adrenal (Korteks)	Sodyum-Potasyum ile su dengesini sağlama
Tiroid Uyarıcı H. (TSH)	Hipofiz (Ön lob)	Tiroidi uyararak hormon salgılamasını sağlama
Tiroksin	Tiroid	Metabolizma hızını düzenler
Testosteron	Testis	Libido; eklenti bezlerinin gelişmesi; erkek sekonder eşey ıraları; Permatogenesis
Folikül Uyarıcı H. (FSH)	Hipofiz (Ön lob)	Yumurtalıkta follikül gelişmesi; spermatogenesis
Lüteinleştirici H. (LH)	Hipofiz (Ön lob)	Yumurta olgunlaşması; ovulasyon; Corpus Luteumun oluşması; Testislerde testosteron oluşumunu uyarma
Prolaktin (Luteotropik H. veya LTH)	Hipofiz (Ön lob)	Süt salınımının başlama ve devamı; Corpus luteumun gebelik boyunca devamlılığı
Östrojen	Ovaryum (Folikül); plasenta	Dişi üreme organlarının büyümesi; dişi sekonder eşey ıralarının oluşumu; meme bezi kanallarının büyümesi
Vasopressin (Antidiüretik H. veya ADH)	Hipofiz (Arka lob)	Böbreklerin su kaybını denetleme
Oksitosin	Hipofiz (Arka lob)	Uterus kasılmaları; memede süt indirilmesi
Relaxin	Ovaryum; plasenta	Doğum sırasında pelvis ligamentlerinin gevşemesi